

Говорить О. Срібна:

— Нас, — двадцятєро, бійців інтернаціонального будівельного студзгону «Союз-83» — представників багатотисячного університетського колективу.

Громадська робота: члени комсомольських і партійних бюро факультетів, члени комітету комсомолу, комсомольські ватажки колективів.

Характер: серйозний, життєрадісний — з веселою усмішкою і трудовим зав'язанням молодості.

Місце дислокації: НДР, Берлін.

Мета: Рука в руці з молоддю соціалістичних країн — через усі випробування стрімкого ХХ віку.

Інтернаціональна сім'я нашого табору була велика: студенти НДР, ПНР, НРБ, СРСР, Чехословаччини, а також представники країн, що розвиваються. Це давало змогу ближче познайомитись з молоддю, дізнатись про проблеми, які турбують студентство, подружитись. Німецька, російська, англійська мови, спілкування за допомогою словників і розмовників і навіть мова жестів і міміки — цей чималенький набір засобів комунікації допоміг нам у подоланні мовного бар'єру.

Говорить Л. Дерєка:

— Наші німецькі колеги — майбутні медики (стоматологи), студенти 2 курсу університету м. Галле.

О. Срібна:

Працювали на будівництві одного з підприємств у Берліні — в майбутньому — великому заводі, що невдовзі розпочне випуск підйомних телевізорів. І хай важкувато підніматись о пів на п'яту ранку, нелегко працювати в нічну зміну, жадаба до нового, до пізнання побаченого не давала нам ні спокою, ні втоми.

Наш загін був поділений на бригади. Працювали на різних об'єктах, виконували посильні завдання — від прибирання цехів до бетонування підлоги. Ніяких нарікань на мозолі. Натомість веселий жарт, привітна усмішка і просто турботливе ставлення один до одного.

Л. Дерєка:

О. Срібна:

— Директор інтернаціонального табору жартома назвав наших комісара С. Плохова і командира В. Лапшина «ширими богатирями», бо саме таких от сильних, кремезних і співочих родить наша українська земля. Може, саме тому й колектив підібрався ліричного настрою (в цьому заслуга головного заступувача — комсорга загону Ірини Плахотної).

Так зародилось наше тріо — Ніна Гордієнко, Іра Плахотна, Саша Хижняк, що витьохували солов'ями на табірній сцені, чим зачарували всіх слухачів, особливо чехів і поляків, котрим більш зрозуміла українська мова. Після концерту, до якого були залучені лірики ХДУ, масовики — затійники з Ленінграда і навіть польські студенти, міцніла наша дружба з німцями, нікарагуанцями, чехами, болгарями. Ця дружба міцніла і в футбольних і волейбольних баталіях на стадіонах інтернаціонального табору, на дискотеках, на веселих іграх дня Нептуна, куди на головні ролі запросили наших бійців.

СПОРІДНЕНІСТЬ

Розповідь бійців інтернаціонального СБЗ «Союз-83» про трудове літо

Л. Дерєка:

— Сьогодні грали в футбол. На заміну нашим хлопцям виходили на майданчик німецькі товариші, а Сашко Хижняк грав у команді німців (у них не вистачало гравців). Змагання з футболу і волейболу відбуваються часто. І ніколи не проходило вони без участі командира і комісара.

студента, довір'я комсомолу, вузу, міста, країни.

Спогади справді незабутні — наша культурна програма — Берлін, міста НДР — Росток, Іена, Дрезден, Веймар...

...З Берлінської телебашти добре видно Карл-Маркс-аллеє. Третього вересня, о шостій ранку ми попрощалися з нею. Колись цей район був забудований не примітними будинками, майже всі вони були зруйновані в роки другої світової війни. Після розгрому гітлеризму і проголошення 7 жовтня 1949 року НДР саме з цієї вулиці почалась систематична забудова столиці.

Вона починається з Будинку вчителя. На ньому велике сонце, мати і дівчинка. «Миру — миру!» написано великими літерами. І світлоголубе небо. А на вулиці тихо-тихо, лише проїжджають поодинокі автомобілі.

Хай цей ранок буде сонячним, а кожен день — новим, творчим злетом у праці.

Ще один спомин...

Тішу тут найчастіше прорізує шум недалекого прибою. Це суворе Балтійське море піниється, безжалюно кидає

війні», — говорив тоді, виступаючи на мітингу, колишній в'язень Бухенвальда Генріх Вемерх.

Ми, бійці інтернаціонального СБЗ «Союз-83», не раз згадували розповіді ветерана, коли йшли «кривавою дорогою» до концтабору Бухенвальд, захопили в кам'яні ящики-камери, де кат Мартін Зомер за шість місяців замучив сто чоловік, а за вирване з грудей радянського воїна серце йому дали три дні відпустки, і біля так званої «коношні», де гестапівці пострілом в потилицю вбили 8483 радянських військовополонених, біля газових камер, де з 250000 чоловік були спалені 56500. Лягають квіти на холодний граніт... Шана і глибока скорбота в очах кожного.

Діти... Скільки їх, відірваних від рідних, було піддано дослідю, замучено, повішено, затоптано нелюдьми. Насамперед — діти євреїв, убитих радянських партійних і державних працівників. Ціною неймовірніших зусиль, інколи навіть власної смерті, в'язням Бухенвальда вдалось зберегти життя 904 з них — переховували навіть у дезінфекційних камерах і бачках. Для них крихітні шматочки хліба, молоко і навіть Дід Мороз на Новий рік...

Я читала книгу Бруно Апіца «Голій серед вовків» про життя, боротьбу в'язнів, роботу інтернаціонального табірної комітету, але те, що я побачила і відчула тут, глибоко ранило серце. «От якби сюди привозили інколи новоявлених панів, постачальників вбивчої зброї», — спохмурнів Ігор Гірка. — Навіть напівлюдям не під силу витримати погляди замучених людей...»

Звенить бухенвальдський набат. Широким проспектом Свободи виводить нас на площу, в центрі якої Набатна башта. Перед нею — одинадцять монументальних фігур символізують крах нацистських концтаборів і непереможний дух в'язнів-антифашистів. Очі їх спрямовані до нового життя.

«Знищення фашизму з усім його корінням» — наше гасло. Побудова нового життя — наша мета».

(Клятва в'язнів Бухенвальда).

Говорять бійці інтернаціонального загону «Союз-83»

бу виступу, аби не було нічого, до пізнання побачити, мабуть, до нового, до нового, ні спокою, ні втомі.

Наш загін був поділений на бригади. Працювали на різних об'єктах, виконували посылні завдання — від прибирання цехів до бетонування підлог. Ні-яких нарікань на мозолі. Натомість веселий жарт, привітна усмішка і просто турботливе ставлення один до одного.

Л. Дерка:

— Зарасту, товаришу! — вітались з нами робітники перед зміною.

О шостій починається робочий день. Завели цемент. Німецькі робітники з помітною цікавістю поглядали, як вправно працюють радянські студенти. Не встигли взятися за візки Ігор Гірка і Саша Хижняк — на підмогу прибігли з сусідньої бригади Віталій Костенко і Валера Хапенков (скрізь і все — тільки удюхи). За всім хвилю упоралися з великою купою цементу. Втомились...

— Зарасту, товаришу! — не проща-лись ми, члени нічної бригади, і вранці, коли повертались зі зміни, а назустріч нам йшла нова, ранкова зміна.

«Потрібні товариші!» — стверджував Отто Брютель, керівник нашої роботи на суботнику, коли норму наш загін виконав на 150%.

«Зарасту, товаришу!» — німці сті-ли і міцна сталь відштовпує у цих спо-вах», — говорила Аклія Ріхтер.

Сілишки у наших блокпостів адрес но-вих друзів — Владислава, Ані, Йорга... Сілишки ті, стільки і приміжних згадок про «мострица дружби» — вєнори, ор-ганізаторами яких були студенти якоїсь однієї країни. Нам випала честь розпо-чати міжнародну зміну вєнорів у цьому сезоні першими — 9 серпня.

Л. Дерка:

— Ось один з таких вєнорів...

Непомітно спускається сутини на землю. Спочатку тихо тьох тьох, а по-тім їм дружно підхоплює пісню про (проходила Гету (Пі всі знають)). Звичай-но це для Ларси Канало, бо у неї сьо-годні день народження. А поспішки це у того ж вєна добре знає нову (заго-ловий перекладач), то всі гості з радіс-ною виголосили поздравлення. Співають агонув («Наша адреса — Радянський «Союз», українські народи! (було у нас вое «тріо Маренів») — Саша Хижняк, за Платоха, Ніна Гордієнко). А коли улося «Гей, на гори та й жєнці жити!» — то з'являлося багато цікавих слуша-ів:

— О! То співають Волода (так назива-ли улюбленця табору, без якого жод-е серйозне питання не вирішувалося, зшого командира В. І. Лапшина) і Сер-ій (незамінний наш комісар С. С. Пло-ров).

Друзям сподобався наш звичай зби-тисся разом і співати. І часто, коли і небо вже вичищувався зорі, над та-бором лунала пісня...

Л. Дерка:

— Сьогодні грали в футбол. На замі-ну наших хлопців виходили на майдан-чик німецькі товариші, а Сашко Хижняк грав у команді німців (у них не вистачало гравців). Замігання з Футболу і волейболу відбуваються часто. І ніколи не проходять вони без участі команди-ра і комісара.

Увечері... Зустріч з чехами. Добре розуміють російську, охоче розповіда-ють про себе Ян Гюн і Елона Рітер — майбутні медики. Будзогона у Чехо-словаччині немає, але є маленькі брига-ди — по 10—12 чоловік, які значимко в літній період працюють на підприєм-ствах («помогатки»). З російської літе-ратури найкраще знають Пушкіна, Лер-монтова, Толстого. Захоплюються спор-том.

О. Сріба:

—...! Жовтня, коли відбулася наша перша пісальна будзогонаська зустріч, Сергій Семенович Плохов зачитав листа від Крітт, і на нас це раз вінуло про-холодою літнього недільного ранку і тихого оксамитового голосу — «Ната-ша!». Вони особливо збудились — На-таша Відюкова, наш табірний перекла-дач, студентка факультету іноземних мов, і викладач політекономії в універ-ситеті в Галле Крітт Громвель, у табо-рі завдуваю відділом культурної праці. Меленіца, схожа на чисте дитячине діачинко (продає, коли її бачиш з донькою, у неї на обличчї з'являються нові, серйозні риси). Вона була задоволена нашою дисципліна-вєністю і друбною, здивована порядніс-тю і чєміністю бійців «Союзу-83» — дівча-там хлопці заборонили носити важкі речі, у транспорті завжди поступались місцем.

Л. Дерка:

— Загін радянських студентів — це не просто юнаки і дівчата у зелених куртках, а великий (не по чисельності) згуртований колектив, який завжди був серед перших: у роботі (дві премії взя-ли за 1 і 2 місце), на недільнику («150% плану»), а якщо вже поїздка чи похід — то тільки разом!!! До речі, дитєнство само наших хлопців одразу було помічене дівчатами між-народного студентського табору.

— У нас найбільш веселі, прекрасні хлопці! — говорять Аклія Ріхтер, німецька студентка, товариш по бригаді. І ми, дівчата, особливо цим пишали-ся...

О. Сріба:

Просто ми були в іншій країні, де на тебе постійно дивляться, хто з цікавіс-тю та з ще якоїсь причини. Ми повні-ні були виправдати честь радянського

хвиля на мокрий пісок. Удалини воно си-нє-синє, але волошкове, це щоб залу-тати бідного туриста» (ваажас Маль-фред, аспірант фізичного факультету, наше довідкове бюро в екскурсійс-мих НДР), — де небо, а де море, бо таке ж тепло-голубе і небо, покращене білими хмарками на обрії. Чисте-пре-чисте морське повітря прозорить над будишками, робить фарби дня м'якими, але яскравими.

Росток. Морські ворота НДР, велике портове місто, — а для нас — кора-бельна історія Німеччини, господар-ствамної риби, вузьких старовинних ву-лицях, пропахів морем, нових і ори-гінальних кварталів, трошки схожих на недавно збудовані райони у Мінську... Балтійський пляж з глибокими піска-ми і суворо-сіро-голубою, але зелену-вато-холодною водою. Восма година вєнора, дрімачі ноги і мокрі голови — «бо треба ж спробувати дню» ствер-джує Юра Круглий). Готель «Нєнтун», де всі вікна з балконами виходять на море. Поряд — старовинний маяк...

Л. Дерка:

— Знову Берлін. Трептов-парк. ...Воін пильно адвєляється вдалечіне. А люди йдуть і йдуть — німці, чехи, болгари. Ми приїхали з рідної землі виконити тоби, Візалюте. Ти змів з лица землі коричневу чуму фашизму з залишилися отут, у Трептов-парку, щоб навично замовили гармати.

Низько схилили голови російські без-рези. Медальми відзначено на них при-жовкле листя. Пригадуєш, рідний, ти пригадуєш? Такий вираз твого обличчя зосереджено-серйозний. Може, у твоїй увазі постають з могил легіони бій-ців заматованих, убитих фашизмом, ві-чно юних живих! Тих, що стали на смерть у нерівній бою, загинули від-раз і контузії?

Мир — то найкращий пам'ятник тобі...

О. Сріба:

— Пам'ятає довшєнікське: «Ска-жіть мені, сусідньому, гості дорогі... Скажи мені, сонце ясне, і ви скажіть, зорі золоті, чи стоїть досі мій менший син Іван на майдані в Берліні!...»

Він стоїть на високому пагорбі вдень і вночі, в спеку і сімніж зємлі, пиль-но адвєлюючись у далєч майбутнього, з урєвновано дїачинкою на руках. Мо-лодий, могутній, спокійний, добрий.

...А люди йшли. Трептов-парк вивура-чав різнокольорово будзогонаським фо-рмою, цівє знаменами країн — сьо-годні манїфєстація «За мир!». Студенти зібра-лися тут, щоб віддати шану полеглим героям і висловити протест протї дій тих, хто хоче зрівати розрядку між-народної напруженості.

«Краще пролїти тисячу крапель поту в мир, ніж один краплину крові» — у

ських конфліктах. Очі їх сприймали до нового життя.

«Знищення фашизму з усім його ко-рінням» — наше гасло.

Побудова нового життя — наша мета» (Клятва в в'язні Бухенвальда).

Говорять бійці міжнародного загону «Союз-83»

Не подумайте, що «Союз-83» надто заїдеалізований, «кєвбраний», як іноді го-ворять. Загін наш найзвичайніший, зі-вораї, що помачи траплялись, неперо-сєими, що помачи конфліктів на зу-стріжжєх, невеличкими конфліктів на розумінжєх поглядів... Суть в інш-му.

В. І. Лапшин, командир, С. С. Плохов, комісар:

— У цілому загін себе виправдав.

Не тільки добре виконувати визна-че-ну діялку роботи, а й показати своїм новим друзям справжнє обличчя радян-ського студента, його роль у будів-стві комуністичного суспільства — таким було наше завдання. І ми його вико-нали.

Ірина Платоха, комісор загону:

— Чужинці і взаєморозуміння, на мою думку, — головні аспекти бійців на-шого будзогону...

Олександр Хижняк, боєць загону:

— Спортивні зустрічі з футболу, во-лейболу з командами ПНР, НДР, Болга-рії, Нікарагуа давали змогу не лише розум'ятися, показати силу, віртуозність, гру. Не це головне. Найчастіше наші хлопці грали змішаною командою. Пле-че нового друга, як кажуть, таким чином пізнається краще.

Валерій Хапенков, Віталій Костенко «брати» (так їх називали):

— Приносити людям кілька хвили-н розради — ефектний засіб проти хвороб і перевтом. Це було наше за-вдання. Тому всі сміялись і почували се-бе здоровими.

ВІД АВТОРІВ:

Аклія Ріхтер, хвалячи наш загін, од-ного разу назвала наші стосунки так — СПОРІДНЄНІСТЬ.

Нєня — мама. У кожного головне — Батьківщина. Суфікс — їсть — вказує на те, що всі ми живемо на одній планеті.

По-рід — поряд з нами рідні, роди-мі, друзі.

С — сила. Ми сильні, бо дружини.

Нас тисячі, мільйони дівчат і юнаків — прогресивної молоді століття.

Склад: всі нації і народності світу.

Характер: серйозний, життєрадісний, творчий.

Мета: Рука в руку. Мир — усім!

Говорить О. Срібна:

— Нас, — двадцятєро, бійців інтернаціонального будівельного студзагону «Союз-83» — представників багатотисячного університетського колективу.

Громадська робота: члени комсомольських і партійних бюро факультетів, члени комітету комсомолу, комсомольські ватажки колективів.

Характер: серйозний, життєрадісний — з веселою усмішкою і трудовим зав'язанням молодості.

Місце дислокації: НДР, Берлін.

Мета: Рука в руці з молоддю соціалістичних країн — через усі випробування стрімкого ХХ віку.

Інтернаціональна сім'я нашого табору була велика: студенти НДР, ПНР, НРБ, СРСР, Чехословаччини, а також представники країн, що розвиваються. Це давало змогу ближче познайомитись з молоддю, дізнатись про проблеми, які турбують студентство, подружитись. Німецька, російська, англійська мови, спілкування за допомогою словників і розмовників і навіть мова жестів і міміки — цей чималенький набір засобів комунікації допоміг нам у подоланні мовного бар'єру.

Говорить Л. Дерека:

— Наші німецькі колеги — майбутні медики (стоматологи), студенти 2 курсу університету м. Галле.

О. Срібна:

Працювали на будівництві одного з підприємств у Берліні — в майбутньому — великому заводі, що невдовзі розпочне випуск кольорових телевізорів. І хай важкувато підніматись о пів на п'яту ранку, нелегко працювати в нічну зміну, жадоба до нового, до пізнання побаченого не давала нам ні спокою, ні втоми.

Наш загін був поділений на бригади. Працювали на різних об'єктах, виконували посильні завдання — від прибирання цехів до бетонування підлоги. Ніяких нарікань на мозолі. Натомість веселий жарт, привітна усмішка і просто турботливе ставлення один до одного.

Л. Дерека:

О. Срібна:

— Директор інтерналу жартома назвав С. Плохова і команд «щирими богатирями», от сильних, кремезни дить наша українська з ме тому й колектив під го настрою (в цьому заспівувача — комсорг Плахотної).

Так зародилось наше рдієнко, Іра Плахотна, витьохкували солов'ями ні, чим зачарували вс ливо чехів і поляків, ки зуміла українська мои ту, до якого були залу масовики — затійники з віть польські студенти дружба з німцями, чехами, болгарами. Ця і в футбольних і воле на стадіонах інтернаці на дискотеках, на ве Нептуна, куди на голс ли наших бійців.

СПО

Розповіді

СБЗ «С

Л. Дерека:

— Сьогодні грали ну нашим хлопцям в чик німецькі тої Хижняк грав у кома вистачало гравців). З волейболу відбуваю не проходять вони ра і комісара.

Наш загін був поділений на бригади. Працювали на різних об'єктах, виконували посилені завдання — від прибирання цехів до бетонування підлоги. Ніяких нарікань на мозолі. Натомість веселий жарт, привітна усмішка і просто турботливе ставлення один до одного.

Л. Дерка:

— Здрастуй, товаришу! — вітались з нами робітники перед зміною.

...О шостій починається робочий день. Завезли цемент. Німецькі робітники з помітною цікавістю поглядали, як вправно працюють радянські студенти. Не встигли взятися за візки Ігор Гірка і Саша Хижняк — на підмогу прибігли з сусідньої бригади Віталік Костенко і Валера Хапенков (скрізь і все — тільки удвох!). За вісім хвилин упоралися з великою купою цементу. Втомились...

— Здрастуй, товаришу! — не прощались ми, члени нічної бригади, і вранці, коли повертались зі зміни, а назустріч нам йшла нова, ранкова зміна.

«Потрібний товариш!» — стверджував Отто Брутель, керівник нашої роботи на суботнику, коли норму наш загін виконав на 150%.

«Здрастуй, товаришу», — ніжність і міцна сталь відчуваються у цих словах», — говорила Акляна Ріхтер.

Скільки у наших блокнотах адрес нових друзів — Владислава, Ані, Йорга... Скільки їх, стільки і приємних згадок про «кострища дружби» — вечори, організаторами яких були студенти якоїсь однієї країни. Нам випала честь розпочати інтернаціональну зміну вечорів у цьому сезоні першими — 9 серпня.

Л. Дерка:

— Ось один з таких вечорів...

Непомітно спускаються сутінки на землю. Спочатку тихо хтось почав, а потім усі дружно підхопили пісню про крокодила Гену (її всі знають!). Звичайно, це для Лариси Качало, бо у неї сьогодні день народження. А поскільки ще до того ж вона добре знає мову (загоювий перекладач), то всі гості з радістю виголосили поздоровлення. Співали агонови («Наша адреса — Радянський Союз»), українські народні (було у нас воє «тріо Мареничів» — Саша Хижняк, Ра Плахотна, Ніна Гордієнко). А коли улося «Гей, на горі та й жєнці жнуть!» — то з'являлося багато цікавих слухавів:

— О! То співають Володя (так називали улюбленця табору, без якого жодє серйозне питання не вирішувалося, ашого командира В. І. Лапшина) і Серій! (незамінний наш комісар С. С. Плєв).

Друзям сподобався наш звичай збиратися разом і співати. І часто, коли і небо вже вичовувалися зорі, над татором лунала пісня...

— Сьогодні грали в футбол. Ну нашим хлопцям виходили на чик німецькі товариші, а Хижняк грав у команді німців (Хи вистачало гравців). Змагання з фволейболу відбуваються часто. І не проходять вони без участі крра і комісара.

Увечері... Зустріч з чехами. розуміють російську, охоче розють про себе Ян Гюн і Елона Рмайбутні медики. Будзагонів у словаччині немає, але є маленькіди — по 10—12 чоловік, які зв в літній період працюють на підствах («помогайки»). З російськратури найкраще знають Пушкін, монтова, Толстого. Захоплюються том.

О. Срібна:

— ...1 жовтня, коли відбулася перша післялітня будзагонівська зСергій Семенович Плохов зачитав від Крітт, і на нас ще раз війнуло холодою літнього недільного ртихого оксамитового голосу — ша?!». Вони особливо здружились таша Відюкова, наш табірний пєдач, студентка факультету інозмов, і викладач політекономії в уситеті в Галле Крітт Громвель, урі — завідувач відділом кульпрограми. Маленька, схожа на цдцятилітню дівчинку (правда, кбачиш з донькою, у неї на обз'являються нові, серйозні риси). була задоволена нашою дисциплістю і дружбою, здивована поряді чемністю бійців «Союзу-83» — там хлопці забороняли носити речі, у транспорті завжди поступмісцем.

Л. Дерка:

— Загін радянських студентів не просто юнаки і дівчата у зє куртках, а великий (не по чисельзгуртований колектив, який завжди серед перших: у роботі (дві преміїли за 1 і 2 місце), на недільний 150% плану!), а якщо вже поїздпохід — то тільки разом!!! Доджентльменство саме наших хл одразу було помічене дівчатами народного студентського табору.

— У вас найбільш веселі, прек хлопці! — говорить Акляна Ріхтермецька студентка, товариш по брї. І ми, дівчата, особливо цим пиця...

О. Срібна:

Просто ми були в іншій країні, дтебе постійно дивляться, хто з цїєтїю, хто з ще якоїсь причини. Ми пні були виправдати честь радянс

о, бійців інтерна-
ного студзагону
авників багатоти-
ного колективу.

члени комсомо-
ро факультетів,
олу, комсомоль-

життєрадісний
і трудовим зав-

Р, Берлін.

олоддю соціалі-
усі випробуван-

і нашого табору
НДР, ПНР, НРБ,
також предста-
аються. Це да-
айомитись з мо-
облеми, які тур-
житись. Німець-
и мови, спілку-
ників і розмов-
тів і міміки —
засобів комуні-
оланні мовного

и — майбутні
денти 2 курсу

О. Срібна:

— Директор інтернаціонального табо-
ру жартома назвав наших комісара
С. Плохова і командира В. Лапшина
«щирими багатирями», бо саме таких
от сильних, кремезних і співочих ро-
дить наша українська земля. Може, са-
ме тому й колектив підібрався лірично-
го настрою (в цьому заслуга головного
заспівувача — комсорга загону Ірини
Плахотної).

Так зародилось наше тріо — Ніна Го-
рдієнко, Іра Плахотна, Саша Хижняк, що
вितьохкували солов'ями на табірній сце-
ні, чим зачарували всіх слухачів, особ-
ливо чехів і поляків, котрим більш зро-
зуміла українська мова. Після концер-
ту, до якого були залучені лірики ХДУ,
масовики - затійники з Ленінграда і на-
віть польські студенти, міцніла наша
дружба з німцями, нікарагуанцями,
чехами, болгарами. Ця дружба міцніла
і в футбольних і волейбольних баталіях
на стадіонах інтернаціонального табору,
на дискотеках, на веселих іграх дня
Нептуна, куди на головні ролі запроси-
ли наших бійців.

студента, д
та, країни.

Спогади
культурна
НДР — Рос

...З Берлі
но Карл-Ма
о шостій р
Колись цей
примітними
були зруйн
війни. Післ

голошення
ме з цієї
забудова с

Вона поч
На ньому в
«Миру —
терами. І с
ці тихо-тих
нокі автом

Хай цей
жен день
праці.

Ще один
Тишу ту
недалекого
ське море

СПОРІДНЕ

до нового, до пізнання про-
го не давала нам ні спокою, ні

загін був поділений на бригади.
ували на різних об'єктах, викону-
посильні завдання — від прибиран-
хві до бетонування підлоги. Ні-
нарікань на мозолі. Натомість ве-
жарт, привітна усмішка і просто-
тливое ставлення один до одного.

Дерека:

Здрастуй, товаришу! — вітались з
робітників перед зміною.
шостій починається робочий день.
ли цемент. Німецькі робітники з
цікавістю поглядали, як вправ-
аціюють радянські студенти. Не
взялися за візки Ігор Гірка і
Хижняк — на підмогу прибігли
дньої бригади Віталік Костенко і
а Хапенков (скрізь і все — тільки
). За вісім хвилин упоралися з
ую купую цементу. Втомились...

Здрастуй, товаришу! — не проща-
ми, члени нічної бригади, і зранці,
повертались зі зміни, а назустріч
шла нова, ранкова зміна.
трібний товаришу!» — тверджував
бруталь, керівник нашої роботи на
нику, коли норму наш загін вико-
150%.

растуй, товаришу», — ніжність і
на сталь відчуваться у цих сло-
— говорила Акланя Ріхтер.
ьки у наших блокнотах адрес но-
рузів — Владислава, Ані, Йорга...
їх, стільки і приємних згадок
кострища дружби» — вечори, ор-
горами яких були студенти якоїсь
країни. Нам випала честь розпо-
тернаціональну зміну вечорів у
сезоні першими — 9 серпня.

Дерека:

Ось один з таких вечорів...
омітно спускаються сутінки на
Спочатку тихо хтось почав, а по-
і дружно підхопили пісню про-
дила Гену (її всі знають!). Звичай-
для Лариси Качало, бо у неї сьогодні
народження. А поскільки ще
ж вона добре знає мову (заго-
перекладач), то всі гості з радіс-
голосили поздоровлення. Співали
ву («Наша адреса — Радянський
»), українські народні (було у нас
трію Мареничів» — Саша Хижняк,
хатотна, Ніна Гордієнко). А коли
«Гей, на горі та й жінці жнуть!»
з'являлося багато цікавих слуха-

То співають Володя (так назива-
любленця табору, без якого жод-
його питання не вирішувалося,
командира В. І. Лапшина) і Сер-
замінний наш комісар С. С. Пло-
ам сподобався наш звичай зби-
разом і співати. І часто, коли
уже викочувалися зорі, над та-
лунала пісня...

Л. Дерека:

— Сьогодні грали в футбол. На замі-
ну нашим хлопцям виходили на майдан-
чик німецькі товариші, а Сашко
Хижняк грав у команді німців (у них не
вистачало гравців). Змагання з футболу і
волейболу відбуваються часто. І ніколи
не проходять вони без участі команди-
ра і комісара.

Увечері... Зустріч з чехами. Добре
розуміють російську, охоче розповіда-
ють про себе Ян Гюн і Елона Рітер —
майбутні медики. Будзагонів у Чехо-
словацькій немає, але є маленькі брига-
ди — по 10—12 чоловік, які звичайно
в літній період працюють на підприєм-
ствах («помогайки»). З російської літе-
ратури найкраще знають Пушкіна, Лер-
монтова, Толстого. Захоплюються спор-
том.

О. Срібна:

— ...1 жовтня, коли відбулася наша
перша післялітня будзагонівська зустріч,
Сергій Семенович Плохов зачитав листа
від Крітт, і на нас ще раз війнуло про-
холодою літнього недільного ранку і
тихого оксамитового голосу — «Ната-
ша?!». Вони особливо здружились — На-
таша Відюкова, наш табірний перекла-
дач, студентка факультету іноземних
мов, і викладач політекономії в універ-
ситеті в Галле Крітт Громвель, у табо-
рі — завідувач відділом культурної
програми. Маленька, схожа на шістна-
дцятилітню дівчинку (правда, коли її
бачиш з донькою, у неї на обличчі
з'являються нові, серйозні риси). Вона
була задоволена нашою дисциплінова-
ністю і дружбою, здивована порядністю
і чемністю бійців «Союзу-83» — дівча-
там хлопці забороняли носити важкі
речі, у транспорті завжди поступалися
місцем.

Л. Дерека:

— Загін радянських студентів — це
не просто юнаки і дівчата у зелених
куртках, а великий (не по чисельності)
згуртований колектив, який завжди був
серед перших: у роботі (дві премії взя-
ли за 1 і 2 місце), на неділку (у
150% плану!), а якщо вже поїздка чи
похід — то тільки разом!!! До речі,
дидентльменство саме наших хлопців
одразу було помічене дівчатами між-
народного студентського табору.

— У вас найбільш веселі, прекрасні
хлопці! — говорить Акланя Ріхтер, ні-
мецька студентка, товариш по бригаді.
І ми, дівчата, особливо цим пишали-
ся...

О. Срібна:

Просто ми були в іншій країні, де на
тебе постійно дивляться, хто з цікавіс-
тю, хто з ще якоїсь причини. Ми повин-
ні були виправдати честь радянської

хвилі на мокрий пісок. Удалині
не-сине, аж волошкове, це «що
тати бідного туриста» (вважи-
фред, аспірант фізичного фа-
наше довідкове бюро в екскур-
тами НДР), — де небо, а де по-
таке ж тепло-голубе і небо, по-
білими хмарками на обрії. Чи
чисте морське повітря прозорі-
будниками, робить фарби дня
але яскравими.

Росток. Морські ворота НДР,
портове місто, — а для нас —
бельна історія Німеччини, г-
смачної риби, вузьких старовин-
личок, пропахливих морем, нових
гінальних кварталів, трошки схо-
недавно збудовані райони у М-

Балтійський пляж з глибокими
ми і суворо-сіро-голубою, аж з-
вато-холодною водою. Восьма
вечора, дрижачі ноги і мокрі го-
«бо треба ж спробувати дно»
джує Юра Круглий). Готель («Н-
де всі вікна з балконами вихо-
море. Поряд — старовинний ма-

Л. Дерека:

— Знову Берлін. Трептов-парк.
...Воїн пильно вдивляється вд-
А люди йдуть і йдуть — німці
болгари. Ми приїхали з рідно-
вклонитися тобі, Визволителю. Ти
лиця землі коричневу чуму ф-
і залишився отут, у Трептов-парк-
навічно замовкли гармати.

Низько схилили голови російс-
рези. Медалями видзвонює на ни-
жовкле листя. Пригадуєш, рід-
пригадуєш? Такий вираз твого о-
— зосереджено-серйозний. Мо-
твій уяві постають з могил легіо-
ців закатованих, убитих фашизмом
но юних, живих? Тих, що ста-
смерть у нерівнім бою, загину-
ран і контузій?

Мир — то найкращий пам'ятник

О. Срібна:

— Пам'ятаєш довженківське:
жіть мені, сусідоньки, гості д-
Скажи мені, сонце ясне, і ви с-
зорі золоті, чи стоїть досі мій м-
син Іван на майдані в Берліні?...

Він стоїть на високому пагорбі
і вночі, в спеку і сніжку заметь-
но вдивляючись у далеч майбу-
з урятованою дівчинкою на рука-
лодій, могутній, спокійний, добрий
...А люди йшли. Трептов-парк в-
різнокольоровою будзагонівською
мою, цвів знаменами країн — сь-
маніфестація «За мир!». Студенти
лися тут, щоб віддати шану по-
героям і висловити протест про-
тих, хто хоче зірвати розрядку
родної напруженості.

«Краще пролити тисячу крапель
в мирі, ніж одну краплину крові»

ВІДГОМІН ТРУДОВОГО Л

студента, довір'я комсомолу, вузу, міста, країни.

Спогади справді незабутні — наша культурна програма — Берлін, міста НДР — Росток, Іена, Дрезден, Веймар...

...З Берлінської телебашти добре видно Карл-Маркс-аллеє. Третього вересня, о шостій ранку ми попрощалися з нею. Колись цей район був забудований не примітними будинками, майже всі вони були зруйновані в роки другої світової війни. Після розгрому гітлеризму і проголошення 7 жовтня 1949 року НДР саме з цієї вулиці почалась систематична забудова столиці.

Вона починається з Будинку вчителя. На ньому велике сонце, мати і дівчинка. «Миру — мир!» написано великими літерами. І світлоголубе небо. А на вулиці тихо-тихо, лише проїжджають поодинокі автомобілі.

Хай цей ранок буде сонячним, а кожен день — новим, творчим злетом у праці.

Ще один спомин...

Тишу тут найчастіше прорізує шум недалекого прибою. Це суворе Балтійське море піниться, безжально кидає

війни», — говорив
мітингу, коли
Генріх Вемерх
Ми, бійці
«Союз-83», не
ветерана, кол
гою» до кон
дили в кам'я
Мартін Зомм
чив сто чоло
радянського
дні відпустки
нюшні», де
тилицю вбил
вополонених,
250000 чолов
гають квіти
і глибока ске

Діти... Скіл
них, було пі
повішено, з
перед — д
ких партійни
Ціною нейм
віль власної
да вдалося
переховувал
камерах і б
точки хліба,
на Новий рі

Я читала
серед вовкі
нів, роботу
ного коміт
відчула тут

ДНЕНІСТЬ

Дерека:

Сьогодні грали в футбол. На замі-
шим хлопцям виходили на майдан-
німецькі товариші, а Сашко
няк грав у команді німців (у них не
ачало гравців). Змагання з футболу і
йболу відбуваються часто. І ніколи
роходять вони без участі команд-
комісара.

вечері... Зустріч з чехами. Добре
міють російську, охоче розповіда-
про себе Ян Гюн і Елона Пітер —
утні медики. Будзагонів у Чехо-
зачині немає, але є маленькі брига-
— по 10—12 чоловік, які звичайно
ній період працюють на підприєм-
«помогайки»). З російської літе-
ри найкраще знають Пушкіна, Лер-
ова, Толстого. Захоплюються спор-

Срібна:

...1 жовтня, коли відбулася наша
а післялітня будзагонівська зустріч,
ій Семенович Плохов зачитав листа
рітт, і на нас ще раз війнуло про-
дою літнього недільного ранку і
о оксамитового голосу — «Ната-
». Вони особливо здружились — На-
Відюкова, наш табірний перекла-
студентка факультету іноземних
і викладач політекономії в універ-
в Галле Крітт Громвель, у табо-
завідуюча відділом культурної
ами. Маленька, схожа на шістна-
літню дівчинку (правда, коли її
з донькою, у неї на обличчі
ються нові, серйозні риси). Вона
задоволена нашою дисциплінова-
і дружбою, здивована порядністю
іністю бійців «Союзу-83» — дівча-
лопці забороняли носити важкі
у транспорті завжди поступалися
м.

Дерека:

Загін радянських студентів — це
юсто юнаки і дівчата у зелених
ах, а великий (не по чисельності)
ований колектив, який завжди був
перших: у роботі (дві премії взя-
1 і 2 місце), на недільнику —
плану!), а якщо вже поїздка чи
— то тільки разом!!! До речі,
льменство саме наших хлопців
у було помічене дівчатами між-
ного студентського табору.

вас найбільш веселі, прекрасні
! — говорить Акляна Ріхтер, ні-
а студентка, товариш по бригаді.
і, дівчата, особливо цим пишали-

Срібна:

сто ми були в іншій країні, де на
юстійно дивляться, хто з цікавіс-
о з ще якоїсь причини. Ми повин-
и виправдати честь радянського

хвилі на мокрий пісок. Удалині воно си-
не-синє, аж волошкове, це «щоб заплу-
тати бідного туриста» (вважає Маль-
фред, аспірант фізичного факультету,
наше довідкове бюро в екскурсіях міс-
тами НДР), — де небо, а де море, бо
таке ж тепло-голубе і небо, покращене
білими хмарками на обрії. Чисте-пре-
чисте морське повітря прозорить над
будками, робить фарби дня м'якими,
але яскравими.

Росток. Морські ворота НДР, велике
портове місто, — а для нас — кора-
бельна історія Німеччини, господар
смачної риби, вузьких старовинних ву-
личок, пропахлих морем, нових і ори-
гінальних кварталів, трошки схожих на
недавно збудовані райони у Мінську...

Балтійський пляж з глибокими піска-
ми і суворо-сіро-голубою, аж зеленку-
вато-холодною водою. Восьма година
вечора, дрижачі ноги і мокрі голови —
«бо треба ж спробувати дно» ствер-
джує Юра Круглий. Готель «Нептун»,
де всі вікна з балконами виходять на
море. Поряд — старовинний маяк...

Л. Дерка:

— Знову Берлін. Трептов-парк.

...Воїн пильно вдивляється вдаль.

А люди йдуть і йдуть — німці, чехи,
болгари. Ми приїхали з рідної землі
вклонитися тобі, Визволителю. Ти змів з
лиця землі коричневу чуму фашизму
і залишився отут, у Трептов-парку, щоб
навечно замовкли гармати.

Низько схилили голови російські бе-
рези. Медалями видзвонює на них при-
жовкле листя. Пригадуєш, рідний, ти
пригадуєш? Такий вираз твого обличчя
— зосереджено-серйозний. Може, у
твій уяві постають з могил легіони бій-
ців закатованих, убитих фашизмом, віч-
но юних, живих? Тих, що стали на
смерть у нерівний бій, загинули від
ран і контузій?

Мир — то найкращий пам'ятник тобі...

О. Срібна:

— Пам'ятаєш довженківське: «Ска-
жіть мені, сусідоньки, гості доропі...
Скажи мені, сонце ясне, і ви скажіть,
зорі золоті, чи стоїть досі мій менший
син Іван на майдані в Берліні?»...

Він стоїть на високому пагорбі вдень
і вночі, в спеку і сніжну заметіль, пиль-
но вдивляючись у далеч майбутнього,
з урятованою дівчиною на руках. Мо-
лодий, могутній, спокійний, добрий.

...А люди йшли. Трептов-парк вирував
різкокольоровою будзагонівською фор-
мою, цвів знаменами країн — сьогодні
маніфестація «За мир!». Студенти зібра-
лись тут, щоб віддати шану полеглим
героям і висловити протест проти дій
тих, хто хоче зірвати розрядку міжна-
родної напруженості.

«Краще пролити тисячу крапель поту
в мирі, ніж одну краплину крові — у

них фігур. Уряди країн, що
сських концтаборів і неперемож-
в'язнів-антифашистів. Очі їх спря-
до нового життя.

«Знищення фашизму з усім його
рінням — наше гасло.

Побудова нового життя — наша
(Клятва в'язнів Бухенвальду)

Говорять бійці міжнародного
загону «Союз-83»

Не подумайте, що «Союз-83» — це
заідеалізований, «вибраний», як іноді
своїми, що почасти траплялись, нево-
здуміннями, невеличкими конфлікта-
розходженнями поглядів... Суть в ін-
му.

В. І. Лапшин, командир, С. С. Плато-
комісар:

— У цілому загін себе виправдав.
Не тільки добре виконувати визна-
ну ділянку роботи, а й показати свої
новим друзям справжнє обличчя рад-
ського студента, його роль у будів-
цтві комуністичного суспільства — тако-
було наше завдання. І ми його вико-
ли.

Ірина Плахотна, комсорг загону:
— Чуйність і взаєморозуміння, на
мою думку, — головні якості бійців на-
шого будзагону...

Олександр Хижняк, боець загону:

— Спортивні зустрічі з футболу, хо-
лейболу з командами ПНР, НДР, Болга-
рії, Нікарагуа давали змогу не лише
розім'ятися, показати силу, вирозумі-
гру. Не це головне. Найчастіше наші
хлопці грали змішаною командою. По-
че нового друга, як кажуть, таким чином
пізнається краще.

Валерій Хапенков, Віталій Костенко
«брати» (так їх називали):

— Приносити людям кілька хвилин
розрядки — ефективний засіб проти
хвороб і перевтом. Це було наше за-
дання. Тому всі сміялись і почували се-
бе здоровими.

ВІД АВТОРІВ:

Акляна Ріхтер, хвалячи наш загін, од-
ного разу назвала наші стосунки так —
СПОРІДНЕНІСТЬ.

Неня — мама. У кожного головне —
Батьківщина. Суфікс — ість — вказує на
те, що всі ми живемо на одній планеті.

По-рід — поряд з нами рідні, родич-
мі, друзі.

С — сила. Ми сильні, бо дружні.

Нас тисячі, мільйони дівчат і юнаків —
прогресивної молоді століття.

Склад: всі нації і народності світу.
Характер: серйозний, життєрадісний.

творчий.
Мета: Рука в руці. Мир — усім!

ОМІН ТРУДОВОГО ЛІТА

довір'я комсомолу, вузу, міс-

справді незабутні — наша програма — Берлін, міста Хосток, Іена, Дрезден, Веймар... німської телебашти добре видно, Маркс-аллеє. Третього вересня, ранку ми попрощалися з нею. й район був забудований не- будинками, майже всі вони звані в роки другої світової я розгрому гітлеризму і про- 7 жовтня 1949 року НДР са- вулиці почалась систематична толиці.

чинається з Будинку вчителя. велике сонце, мати і дівчинка. мир!» написано великими лі- світлоголубе небо. А на вули- р, лише проїжджають пооди- облі.

ранок буде сонячним, а ко- новим, творчим злетом у

спомин... найчастіше прорізує шум прибою. Це суворе Балтій- піниться, безжально кидає

НІСТЬ

ціонального

дове літо

рий пісок. Удалині воно си- юлошкове, це «щоб заплу- туриста» (вважає Маль- нт фізичного факультету, ве бюро в екскурсіях міс- де небо, а де море, бо голубе і небо, покращене ами на обрії. Чисте-пре- е повітря прозорить над бить фарби дня м'якими,

ські ворота НДР, велике — а...

війні», — говорив тоді, виступаючи на мітингу, колишній в'язень Бухенвальда Генріх Вемерх.

Ми, бійці інтернаціонального СБЗ «Союз-83», не раз згадували розповідь ветерана, коли йшли «кривавою доро- гою» до концтабору Бухенвальд, захо- дили в кам'яні ящики-камери, де кат Мартін Зоммер за шість місяців заму- чив сто чоловік, а за вирване з грудей радянського воїна серце йому дали три дні відпустки, і біля так званої «ко- нюшні», де гестапівці пострілом в по- тилицю вбили 8483 радянських військо- вополонених, біля газових камер, де з 250000 чоловік були спалені 56500. Ша- гають квіти на холодний граніт... Шана і глибока скорбота в очах кожного.

Діти... Скільки їх, відірваних від рід- них, було піддано дослідям, замучено, повішено, затоптано нелюдами. Насам- перед — діти євреїв, убитих радянсь- ких партійних і державних працівників. Ціною неймовірніших зусиль, інколи на- віть власної смерті, в'язням Бухенваль- да вдалося зберегти життя 904 з них — переховували навіть у дезінфекційних камерах і бачках. Для них крихітні шма- точки хліба, молоко і навіть Дід Мороз на Новий рік...

Я читала книгу Бруно Апіца «Голій серед вовків» про життя, боротьбу в'яз- нів, роботу інтернаціонального табір- ного комітету, але те, що я побачила і відчула тут, глибоко ранило серце. «От якби сюди привозили інколи новояв- лених панів, постачальників вбивчої зброї, — спохмурнів Ігор Гірка. — На- віть напівлюдям не під силу витримати погляди змучених людей...».

Дзвенить бухенвальдський набат. Ши- рокий проспект Свободи виводить нас на площу, в центрі якої Набатна башта. Перед нею — одинадцять монументаль- них фігур символізують крах нацист- ських концтаборів і непереможний дух в'язнів-антифашистів. Очі їх спрямовані до нового життя.

«Знищення фашизму з усім його ко- рінням — наше гасло.

Побудова нового життя — наша мета».

(Клятва в'язнів Бухенвальда)

Говорять бійці інтернаціонального загону «Союз-83»

Не подумайте, що «Союз-83» надто заідеалізований, «вибраний», як іноді го- ворять. Загін наш найзвичайніший, за- неперо-

фізичного факультету, відкове бюро в екскурсіях міс-
ДР), — де небо, а де море, бо
тепло-голубе і небо, покращене
хмарками на обрії. Чисте-пре-
чорське повітря прозорить над
ми, робить фарби дня м'якими,
равними.

к. Морські ворота НДР, велике
місто, — а для нас — кора-
історія Німеччини, господар
риби, вузьких старовинних ву-
пропахлих морем, нових і ори-
х кварталів, трошки схожих на
о збудовані райони у Мінську...
йський пляж з глибокими піска-
уворо-сіро-голубою, аж зеленку-
плодною водою. Восьма година
и, дрижачі ноги і мокрі голови —
неба ж спробувати дно» ствер-
Юра Круглий). Готель «Нептун»,
вікна з балконами виходять на
Поряд — старовинний маяк...

Дерека:

інову Берлін. Трептов-парк.
ін пильно вдихається вдальчесь.
ди йдуть і йдуть — німці, чехи,
ри. Ми приїхали з рідної землі
итися тобі, Визволителю. Ти змів з
землі коричневу чуму фашизму
шився отут, у Трептов-парку, щоб
ю замовкли гармати.

ько схиляли голови російські бе-
Медалями видзвонює на них при-
те листя. Пригадуєш, рідний, ти
дуєш? Такий вираз твого обличчя
осереджено-серйозний. Може, у
уяві постають з могил легіони бій-
акатованих, убитих фашизмом, віч-
оних, живих? Тих, що стали на
гь у нерівнім бою, загинули від
контузій?

р — то найкращий пам'ятник тобі...

Срібна:

Пам'ятаєш довженківське: «Ска-
мені, сусідоньки, гості дорогі...
и мені, сонце ясне, і ви скажіть,
золоті, чи стоїть досі мій менший
ван на майдані в Берліні?»...

стоїть на високому пагорбі вдень
ні, в спеку і сніжну заметіль, пиль-
вдихаючись у далек майбутнього,
ятованою дівчинкою на руках. Мо-
й, могутній, спокійний, добрий.
і люди йшли. Трептов-парк вирував
ікольоровою будагонівською фор-
ців знаменами країн — сьогодні
фестація «За мир!». Студенти зібра-
тут, щоб віддати шану полеглим
ям і висловити протест проти дій
хто хоче зрівнати розрядку міжна-
рої напруженості.

раше пролити тисячу крапель поту
рі, ніж одну краплину крові — у

говорять бійці міжнародного загону «Союз-83»

Не подумайте, що «Союз-83» надто
заідеалізований, «вибраний», як іноді го-
ворять. Загін наш найзвичайніший, зі
своїми, що почасті траплялись, непоро-
зуміннями, невеличкими конфліктами і
розходженнями поглядів... Суть в іншо-
му.

В. І. Лапшин, командир, С. С. Плохов,
комісар:

— У цілому загін себе виправдав.

Не тільки добре виконувати визначе-
ну ділянку роботи, а й показати своїм
новим друзям справжнє обличчя радян-
ського студента, його роль у будівни-
цтві комуністичного суспільства — таким
було наше завдання. І ми його викона-
ли.

Ірина Плахотна, комсорг загону:

— Чуйність і взаєморозуміння, на
мою думку, — головні якості бійців на-
шого будзагону...

Олександр Хижняк, боєць загону:

— Спортивні зустрічі з футболу, во-
лейболу з командами ПНР, НДР, Болга-
рії, Нікарагуа давали змогу не лише
розім'ятись, показати силу, віртуозність,
гру. Не це головне. Найчастіше наші
хлопці грали змішану команду. Пле-
че нового друга, як кажуть, таким чином
пізнається краще.

Валерій Хапенков, Віталій Костенко
«брати» (так їх називали):

— Приносити людям кілька хвилин
розрядки — ефективний засіб проти
хвороб і перевтом. Це було наше зав-
дання. Тому всі сміялись і почували се-
бе здоровими.

ВІД АВТОРІВ:

Акляна Ріхтер, хвалячи наш загін, од-
ного разу назвала наші стосунки так —
СПОРІДНЕНІСТЬ.

Неня — мама. У кожного головне —
Батьківщина. Суфікс — ість — вказує на
те, що всі ми живемо на одній планеті.
По-рід — поряд з нами рідні, роди-
мі, друзі.

С — сила. Ми сильні, бо дружні.
Нас тисячі, мільйони дівчат і юнаків —
прогресивної молоді століття.

Склад: всі нації і народності світу.

Характер: серйозний, життєрадісний,
творчий.

Мета: Рука в руці. Мир — усім!